

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 2013 р.

**УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

підготовки   магістра
галузі знань   0306 – Менеджмент та адміністрування
спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Програма навчальної дисципліни «Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності» для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент та адміністрування» спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

” ___ ” _____, 2013 р. - 8 с.

Розробники: Черчик Л.М., д.е.н., професор

Рецензент: Ліпич Л.Г., декан Інституту економіки та менеджменту, д.е.н., професор

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 11 від 04. 06. 2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (Черчик Л.М.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією Інституту економіки та менеджменту**

протокол № ___ від 05. 06. 2013 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету (інституту) _____ (Бегун С.І.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № ___ від __. __. 20__ р.

© Черчик Л.М., 2013
(Прізвище, ініціали)

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності», складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Магістр» спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система принципів та методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із обґрунтуванням, розробкою, реалізацією інвестиційних проектів в ЗЕД.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Інвестиційний менеджмент» пов'язана з дисциплінами техніко-технологічного напрямку, оскільки передбачає знання студентами сучасної техніки і технологій; з дисциплінами організаційно-управлінського профілю, оскільки техніко-економічне обґрунтування будь-якого проекту передбачає проектування організаційної і управлінської структури, розв'язання проблем управління проектом; з дисциплінами «Фінанси», «Фінансовий менеджмент», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий аналіз», «Стратегічний аналіз» в плані, що стосується оцінки фінансової спроможності інвестиційного рішення.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Теоретико-методологічні основи управління інвестиційними проектами у сфері ЗЕД.
2. Практичні аспекти реалізації інвестиційних проектів у сфері ЗЕД.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Мета** вивчення дисципліни «Управління проектами в ЗЕД» – оволодіння системою теоретично-методологічних поглядів на розуміння специфіки обґрунтування і розробки інвестиційних проектів, набуття вмінь і навичок для здійснення ефективного управління процесами їх реалізації, засвоєння методології та відповідного інструментарію, необхідних для успішного управління проектами, а також набуття навиків адаптації та впровадження проектних рішень у ЗЕД.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності» є: ознайомити студентів із сутністю та теоретичними засадами інвестиційної діяльності; навчити правильно застосовувати методичний інвестиційний інструментарій; сформуванню теоретичну та методологічну базу, необхідну для подальшого оволодіння практикою фінансового, реального, інноваційного та іноземного інвестування; виробити вміння опрацювати та аналізувати доцільність реалізації інвестиційних проектів в умовах невизначеності; правильно визначити методи фінансування інвестиційної діяльності та напрямки державного регулювання інвестиційної діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність та види інвестиційних проектів;
- структуру інвестиційних проектів у сфері ЗЕД;
- методи управління інвестиційними проектами;
- методи оцінки прибутковості інвестиційних проектів.

вміти:

- провести дослідження зовнішнього інвестиційного середовища та прогнозування кон'юнктури інвестиційної діяльності у сфері ЗЕД;
- розробити стратегічні напрями інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва;
- здобути знання про найважливіші чинники і критерії, які враховуються на різних стадіях життєвого циклу проекту;
- працювати з науковою літературою;
- обґрунтовувати прийняті рішення;

- обґрунтувати власну точку зору, толерантно вести себе під час дискусії;
  - вирішувати як абстрактні так і конкретні, реальні проблемні ситуації;
  - вільного володіння понятійним апаратом;
  - оперування термінологією під час виконання навчальних завдань та виступів на семінарах, конференціях тощо;
  - розробляти стратегії формування інвестиційних ресурсів суб'єкта інвестиційної діяльності; оцінювати ефективність інноваційних проєктів;
  - здійснювати поточне планування та оперативне управління реалізацією інноваційних проєктів.
  - формулювати цілі інвестиційної діяльності підприємства;
  - формувати систему організаційного та інформації забезпечення інвестиційного менеджменту на підприємстві, здійснення інвестиційного аналізу та планування інвестиційної діяльності, забезпечування контролю за основними формами інвестиційної діяльності підприємства;
  - застосовувати основні методи прогнозування інвестиційного ринку;
  - розробляти бізнес-плани реальних інвестицій обґрунтування інвестиційної програми;
  - здійснювати оцінку фінансових інвестицій інвестиційний портфель підприємства;
  - проводити оцінку інвестиційних ризиків, обґрунтовувати методи їх мінімізації.
- На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи управління інвестиційними проєктами у сфері ЗЕД

ТЕМА 1. Загальна характеристика управління проєктами у ЗЕД

1. Сутність проєктної діяльності.
2. Управління проєктами як специфічна галузь менеджменту.
3. Цілі і процеси в управлінні проєктами у сфері ЗЕД.

ТЕМА 2. Сутність та особливості інноваційних проєктів у сфері ЗЕД

1. Сутність інвестиційного проєкту у сфері ЗЕД, особливості та ознаки.
2. Класифікація інвестиційних проєктів.
3. Середовище інвестиційного проєкту.
4. Учасники інвестиційного проєкту у сфері ЗЕД.

ТЕМА 3. Структуризація проєкту

1. Сутність і функції структуризації проєкту.
2. Односпрямована структуризація: створення робочої структури проєкту.
3. Двоспрямована структуризація та кодування проєкту.
4. Трьохспрямована структура проєкту.

ТЕМА 4. Життєвий цикл проєкту (2 лекції)

1. Поняття життєвого циклу.
2. ЖЦП та його стадії за підходом Світового банку.
3. ЖЦП та його стадії за підходом UNIDO.
4. Особливості управління проєктами на кожній стадії ЖЦП.

ТЕМА 5. Методологія проєктного аналізу (2 лекції)

1. Витрати і вигоди в проєктному аналізі.
2. Альтернативна вартість та альтернативні рішення.
3. Грошовий потік.
4. Цінність грошей в часі.
5. Аспекти проєктного аналізу.

ТЕМА 6. Планування ресурсів і витрат у ЗЕД

1. Оцінка і планування ресурсів у сфері ЗЕД.
2. Побудова ресурсних гістограм.
3. Моделювання і календарне планування ресурсів.
4. Планування затрат.

ТЕМА 7. Оцінка ефективності проєктних рішень

1. Види і методи оцінки ефективності проекту.
2. Основні концепції, які визначають фінансову і економічну цінність проекту.
3. Критерії ефективності проектів.
4. Аналіз беззбитковості проекту.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації інвестиційних проектів у сфері ЗЕД

ТЕМА 8. Модель управління проектом

1. Функції проектного менеджменту.
2. Характеристика моделі управління проектами.
3. Процедури в управлінні проектами.

ТЕМА 9. Основні форми організаційної структури проектів

1. Базові засади створення організаційної структури проекту.
2. Основні форми проектних структур.
3. Переваги і проблеми матричної структури.
4. Внутрішні організаційні структури у великих проектах.

ТЕМА 10. Методичні основи планування і контролю проекту у сфері ЗЕД

1. Місце і функції планування та контролю в управлінні проектами у сфері ЗЕД.
2. Види планів.
3. Сучасні тенденції в плануванні та контролі проектів.

ТЕМА 11. Основи сіткового і календарного планування проектів

1. Загальна характеристика і види сіткових графіків.
2. Графіки передування: порядок побудови і показники.
3. Особливості стрілчастих графіків.
4. Сіткове планування в умовах невизначеності.
5. Календарне планування проектів.

ТЕМА 12. Контроль проекту

1. Модель планування і контролю проекту.
2. Методи аналізу виконання проекту.
3. Прогнозування остаточних витрат.
4. Звітування і контроль за змінами.

ТЕМА 13. Управління якістю в проекті

1. Поняття якості в контексті проектного менеджменту
2. Система управління якістю проекту
3. Витрати на забезпечення якості проекту

ТЕМА 14. Управління проектними ризиками

1. Поняття ризику та невизначеності. Класифікація проектних ризиків.
2. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків.
3. Методи аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проектів.
4. Управління проектними ризиками.

ТЕМА 15. Процедури організації проведення конкурентних торгів (тендерів) по проекту

1. Основні положення.
2. Класифікація торгів.
3. Функції учасників торгів.
4. Порядок проведення підрядних торгів у сфері ЗЕД.

ТЕМА 16. Управління персоналом у проектах

1. Лідерство.
2. Команда проекту у сфері ЗЕД.
3. Роль менеджера проекту.
4. Мотивація персоналу.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання.

В процесі вивчення дисципліни використовують такі методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ;
- письмовий іспит.

5. Список джерел

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия : пер. с англ. / И. Ансофф. – СПб. : Питер Ком, 1999. – 437 с.
2. Афанасьев М. В., Гонтарева І. В. Управління проектами : Навчально-методичний посібник. / М. В. Афанасьєв, І. В. Гонтарева – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2007. – 272 с.
3. Балдина К. П. Инвестиции : системный анализ и управление / К. П. Балдина. - М. : Дашков и К, 2006.
4. Барбаумов В. Е. Финансовые инвестиции : учебник / В. Е. Барбаумов, И. М. Гладких, А. С. Чуйко. - М. : Финансы и статистика, 2003.
5. Бардиш Г. О. Проектне фінансування / Г. О. Бардиш. - К. : Хай-Тек-Прес, 2008. – 254 с.
6. Батенко Л. П., Загородніх О. А., Ліщинська В. В. Управління проектами : Навчальний посібник. – К. : КНЕУ, 2004. – 231 с.
7. Бланк И. А. Основы инвестиционного менеджмента : в 2 т. / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2004.
8. Бланк І. О. Інвестиційний менеджмент : опорний конспект лекцій / І. О. Бланк, Н. М. Гуляєва. - К. : КДТЕУ, 2003.
9. Блех Ю. Инвестиционные расчеты : модели и методы оценки инвестиционных проектов : пер. с нем. / Ю. Блех, У. Гетце. – Калининград : Янтарный сказ 2,1997. – 653 с.
10. Бузова И. Н. Коммерческая оценка ивестиций : учебник / И. Н. Бузова. - СПб. : Питер, 2004.
11. Виленский П. И. Оценка эффективности инвестиционных проектов / П. И. Виленский. - М. : Альпина-Бизнес, 2004.
12. Збаразька Л. О. Управління проектами : Навчальний посібник./ Л. О. Збаразька, В. С. Рижигов, І. Ю. Єрфорт . – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 168 с.
13. Кобиляцький Л. С. Управління проектами : Навч. посібник. – К. : МАУП, 2002. – 200с.
14. Колтынюк Б. А. Инвестиционные проекты: Конспект лекций. – СПб. : Изд-во В. А. Михайлова, 2001. – 500 с.
15. Лахметкина Н. П. Ивестиционная стратегия предприятия : учеб. пособие / Н. П. Лахметкина. – М. : КноРус, 2006.
16. Менеджмент организации : Учебное пособие / З. П.Румянцева, Н. А.Саломатин, Р. З.Акбердин и др.; Гос.Ком.РФ по высшему образованию. – М. : ИНФРА-М, 1996. – 430 с.
17. Мескон М. Х. Основы менеджмента : Пер с англ./ М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури – М. : Дело ЛТД, 1996. – 702 с.
18. Методические рекомендации по оценке эффективности инвестиционных проектов / рук. авт. кол. В. В. Коссов, А. Г. Шахназаров. – М. : Экономика, 2000.
19. Разу М. Л., Воропаев В. И., Якутин Ю. В. и др. Управление программами и проектами : 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль 8. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 320с.
20. Сабина Пайпе. Проектный менеджмент : ускоренный курс. – М. : Дело и Сервис. – 2005. – 192 с.
21. Савчук В.П., Прилипко С.Н., Величко Е.Г. Анализ и разработка инвестиционных проектов. – К.: Абсолют-В, Эльта, 1999.
22. Сергеев И. В. Организация и финансирование инвестиций / И. В. Сергеев. - М. : Финансы и статистика, 2000.
23. Тарасюк Г. М. Управління проектами . Навчальний посібник. – К. : Каравела, 2004. – 344 с.
24. Тянь Р. Б., Холод Б. І., Ткаченко В. А. Управління проектами : Підручник. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.
25. Управление проектами : Справочное пособие / И. И. Мазур, В. Д. Шапиро и др. – М. : Высшая школа, 2001. – 875 с.
26. Управління діловими проектами : Навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 280 с.

РЕЦЕНЗІЯ

**на програму навчальної дисципліни
«Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності» для студентів
галузі знань 0306 «Менеджмент та адміністрування» спеціальності 8.03060104
«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».**

Укладач д.е.н., професор Черчик Л.М.

Обсяг навчальної програми:

- кількість сторінок – 8,
- кількість літературних джерел – 23.

Навчальна програма дисципліни розроблена на основі типової навчальної програми дисципліни.

У програмі сформульовані вимоги до знань та вмінь студентів, які відповідають професійному спрямуванню підготовки магістрів.

Формування мети та завдань дисципліни чітке. Завдання вивчення курсу спрямовані на оволодіння сучасними методами та прийомами управління проектами ЗЕД підприємств.

Структура та зміст тематичного курсу дозволяють комплексно підійти до вивчення дисципліни.

У роботі передбачений порядок застосування поточної та підсумкової форм контролю знань студентів.

Запропоновані літературні джерела, на яких базується тематика курсу, є достатніми для вивчення курсу студентами.

Формування питань для контрольного опитування та завдань для самостійної роботи студентів відповідають розробленому теоретичному та практичному плану вивчення дисципліни.

Серед позитивних сторін програми можна виділити вдало підібрану тематику курсу, що дозволяє комплексно підійти до вивчення дисципліни.

Негативних особливостей програми не виявлено.

Загалом навчальна програма дисципліни «Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності» для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент та адміністрування» спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» відповідає вимогам та може бути застосована при вивченні курсу.

Рецензент _____